

Forum for natur og friluftsliv Agder

Forum for natur og friluftsliv Agder (FNF Agder)
Skippergata 21
4611 Kristiansand
agder@fnf-nett.no
91 81 64 71

Kristiansand, 15.09.13

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Høringsuttalelse om vindkraftindustri i Birkenes (ref. 201203842)

Forum for natur og friluftsliv Agder takker for muligheten til å gi tilbakemelding på E.ON sin konsesjonssøknad for vindkraft på områdene Storehei, Oddeheia og Bjelkeberget i Birkenes kommune. Vi har anmerkninger på følgende punkter:

Inngrepsfri natur i Norge (INON)

Målet om å bevare gjenværende inngrepsfri natur er uttrykt i flere stortingsmeldinger de senere årene. Det har vært stort fokus på at naturområder med urørt preg blir tatt vare på for de kommende generasjoner.

Totalt omfatter planområdet ca. 25 km², nærmere 5% av kommunens totale areal. Birkenes kommune har lite inngrepsfri natur igjen, og den planlagte utbyggingen vil medføre tap av store deler av kommunens gjenværende inngrepsfrie natur i sonen 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep.

Friluftsliv og ferdsel

Konsekvensutredningen antyder på dette punktet en liten (middels) effekt for friluftsliv. Dette er etter vår oppfatning en betydelig underdrivelse av effekten et vindkraftanlegg vil få. Ogge med tilstøtende områder er et svært populært mål for både hyttefolk, jegere, padlere, turgåere og dagsturister fra hele regionen. Vindmøller og anleggsveier vil forringe området verdi kraftig og motvirke den massive satsingen på lavterskel folkehelseiltak som staten har brukt mye ressurser på de siste årene.

Rødlistede arter

Konsekvensutredningen tar etter vårt syn ikke tak i det som flere instanser har påpekt i første høringsrunde, nemlig at datagrunnlaget for biologisk mangfold er for dårlig. De undersøkelsene som har vært gjort, synes å være preget av grundighet, men av altfor lite omfang. Blant annet er det ikke gjort undersøkelser som spenner over hele sesongen. Når området i tillegg er svært dårlig kartlagt av offentlige instanser, tilsier det at Naturmangfoldlovens krav om grundig konsekvensutredning ikke på noen måte er oppfylt.

Forum for natur og friluftsliv Agder

Vi ser dessverre fra andre konsesjoner at NVE og OED (som ankeinstans) velger å se bort fra Naturmangfoldlovens føringer, og tillater ødeleggelse av vernede områder med internasjonal betydning. Vi er bekymret for hvordan Norges status som troverdig forhandlingspartner i miljøspørsmål påvirkes av denne negative trenden.

Risikomomenter

Vi er av den oppfatning at farene ved iskast og ulykker ved installasjonene er til stede, selv om sannsynligheten for personskader er svært liten. Likevel vil dette være momenter som vil skape engstelse på vinterstid og være med på å forringe området verdi til friluftslivsformål.

Anleggsveier i planområdet

Etter vårt syn er de omfattende veianleggene en av de mest problematiske inngrepene ved vindkraftprosjekter i denne typen landskap. Det påkrevde nettverket av anleggsveier vil ødelegge landskapet permanent, selv etter at vindkraftanleggets livstid er utløpt.

Det har i den senere tid vært fokusert på de store CO²-utslippene som følger når myrområder dreneres eller forstyrres på andre måter. I planområdet er det en høy andel myr, og det vil føre til store klimagassutslipp hvis det legges vei gjennom disse områdene.

Manglende styringsdokumenter i regionalpolitikken

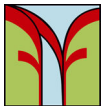
Vi repeterer nok en gang vårt syn på dette punktet, men en av hovedgrunnene for sette bremsene på i vindkraftutbyggingen i Agderfylkene er de manglende fylkesdelplanene for vindkraftanlegg. Svært mange av konsesjonssøknadene kommer i økonomisk utfordrede småkommuner med viktige og sårbare naturområder. Det er behov for en grundig gjennomgang av hvilke områder som bør tilrettelegges for vindkraft og hvilke som bør skjermes.

EUs fornybardirektiv

Det bør understrekes nok en gang at Norge allerede i dag er svært nær å oppfylle sine forpliktelser i forhold til EUs fornybardirektiv. Med den pågående effektiviseringen av eksisterende vannkraftverk vil man antakeligvis være i havn om kort tid, og en storstilt utbygging av vindkraft vil være unødvendig for å tilfredsstille forpliktelsene.

Støyforhold

Støyberegningene er langt fra tilfredsstillende, men gir inntrykk av å være et overforenklet «best case»-scenario. Et eksempel er at man kun får presentert et kart med nært identiske og sirkulære støyområder for hver vindmølle, mens det i virkeligheten vil være topografiske og atmosfæriske forhold som gjør at skadelig støynivåer vil være tilstede langt utover støykartenes grenser. Dette har vært påvist både ved norske og utenlandske vindkraftverk. I tillegg er støyberegningene ufullstendige siden ikke den lavfrekvente og svært plagsomme støyen fra vindkraftverk ikke fanges opp i de standardiserte støyberegningene. Dette er indikert både fra geofysikere og dyrekjøpt erfaring fra andre utbygginger internasjonalt og innenlands.

Forum for natur og friluftsliv Agder

Vindforhold

Dårlige vindforhold i vinterhalvåret vil gjøre det vanskelig å få en god effekt ut av vindmøllene i de periodene hvor produksjonen er mest ettertraktet. Ut fra kartet ser det ut som det kun er utplassert én vindmålemast i hvert av områdene, og da på en av de antatt mest vindutsatte lokalitetene. Kan dette være godkjent metodikk for et så omfattende prosjekt?

Verdiskapning og økonomiske forhold

Vi finner det underlig at tiltakshaver i konsesjonssøknaden skal redegjøre for eventuelle økonomisk gunstige lokale bieffekter av en etablering av vindindustri i området. Oss bekjent er utbyggingen av fornybar energi motivert av et ønske om reduserte klimagassutslipp, ikke av forbigående og kortsiktige fordeler for den lokale handelsstand.

Når man som utenforstående ser på økonomien i prosjektet er det vanskelig å se hvordan dette skal kunne være bærekraftig; infrastrukturen vil være svært kostbar, de avbøtende tiltakene (til eksempel støyttilpasningene) vil redusere produksjonen kraftig og vindforholdene ser ut til å være helt på grensen av hva som er drivverdige.

Reiseliv og turisme

Konsekvensutredningen oppsummeres på dette punktet med «antatt liten negativ konsekvens for eksisterende tilbud». Vi mener det er åpenbart feil at utbygging av et industriområde med 57 vindmøller av 175 meters total høyde, samt 41 km med veinett av riksveistandard i et av Sørlandets viktigste friluftsområder vurderes å ha liten påvirkning på turismen i området.

Argumentet om at industriområdet kan brukes i markedsføringen av turismen i området faller også på sin egen urimelighet. Vår kontrapåstand er at prosjektet effektivt vil redusere områdets attraktivitet til et minimum, med store og varige konsekvenser for den lokale og regionale turistnæring.

Konklusjon

FNF Agder mener det ikke bør gis konsesjon til de prosjekterte vindkraftanleggene i Birkenes på bakgrunn av de ufullstendige undersøkelsene i naturmiljøhensyn, den undervurderte støypromblematikken og områdets store regionale betydning for utøvelse av friluftsliv.

Vennlig hilsen

Thor Inge Vollan
Koordinator